

Luonnos sisäisen turvallisuuden rahaston Suomen ohjelmaksi 2021-2027

Ohjelman strategia

Suomen sisäisen turvallisuuden haasteiden taustalla on maailmanlaajuisia muutosvoimia. Teknologian ja rikollisuuden kehittyminen, eriarvoisuuden kasvu ja syrjäytymisen lisääntyminen, muuttoliikkeeseen liittyvät turvallisuuskulmat, julkisen talouden ongelmat ja ääriliikkeet ovat esimerkkejä ilmiöistä, jotka vaikuttavat nopeastikin turvallisuustilanteeseen. Suomen tulee jatkuvasti kehittää työkaluja ja toimintatapoja, ylläpitää tilannekuvaa, parantaa kriisinsietokykyä ja varautua uusiin uhkiin. Sisäisen turvallisuuden rahasto lisää resursseja toteuttaa hankkeita monipuolisesti EU:n turvallisuusunionistrategian painopistealueilla. Rahoituskauden 2014-2020 teemat ovat edelleen relevantteja. Suomen sisäisen turvallisuuden strategian 2017 visio on tehdä Suomesta maailman turvallisin maa. Strategia sisältää osaamisen, suorituskykyjen, ennalta estämisen ja yhteistyön parantamisen toimenpiteitä, joita on edistetty ISF-rahaston avulla. Uusi Sisäisen turvallisuuden selonteko valmistuu 2021. Sen tavoitteiden toteuttamisessa tullaan hyödyntämään ISF-rahastoa tehokkaasti.

Rahaston ohjelma toteuttaa pääministeri Marinin hallitusohjelman strategista kokonaisuutta ”Turvallinen oikeusvaltio Suomi”. Ohjelma ja toteutettavat toimet perustuvat yhteisiin eurooppalaisiin arvoihin, oikeusvaltioperiaatteen, tasa-arvon ja perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin ja etenkin lasten suojeluun kiinnitetään erityistä huomiota.

Digitalisaatio ja teknologinen kehittäminen on rahasto-ohjelman läpileikkaava tema, joka edellyttää rohkeaa kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä. Sisäisen turvallisuuden korkean tason ylläpitämiseksi on varmistettava kansallisten ja EU-tason tietojärjestelmien yhteentoimivuus ja käyttäjien osaaminen. Muita rahoituskauden painopisteitä ovat rikosten,

Sisäministeriö Inrikesministeriet

erityisesti kyberrikostorjunnan, huumausainerikollisuuden torjunnan ja terrorismin torjuntakyvyn kehittäminen sekä rikosten uhrien suojelu. Yksi ISF-ohjelman tärkeistä teemoista on koulutus. Koulutusta tarvitaan kaikkiin tavoitteisiin liittyen niin viranomaisten kuin järjestöjenkin piirissä ja myös kansalaisten suuntaan. Schengen-arvioinnissa poliisin edellytettiin mm. lisäävän tietämystä kansallisten ja kansainvälisten tietokantojen käytöstä ja poliisiyhteistyön välineistä. Digitalisaatio, uudet teknologiat ja tietojärjestelmien yhteentoimivuus edellyttävät jatkuvaa kouluttautumista.

Kansallisten tietojärjestelmien ja rajapintojen kehittäminen EU-laajuisten tietojärjestelmien yhteentoimivuusvaatimuksia varten on vaatinut 2014-2020 rahoituskauden lopulla odotettua enemmän resursseja. Kehittämistoimet pyritään saamaan asetusten edellyttämään kuntoon kauden 2021-2027 alussa. Schengen-tarkastuksen suositukset SIS-järjestelmän puutteiden korjaamiseksi ovat vielä osittain kesken. Innovatiiviset ja poikkihallinnolliset kansalliset digitaaliset ratkaisut tukevat ISF-ohjelman tavoitteita.

Lähitulevaisuudessa vakavasta ja järjestäytyneestä rikollisuudesta aiheutuvia keskeisiä uhkia ovat mm. rikollisuuden lisääntyvä organisoituminen myös osaksi hallinnon ja laillisen liiketoiminnan rakenteita, jengiytyminen, väkivallan lisääntyminen, rajat ylittävän rikollisuuden kasvu sekä paikasta riippumaton, teknologiaa monipuolisesti hyödyntävä, globaali rikollisuus myös tietoverkoissa. Järjestäytyneet rikollisryhmät ja ääriliikkeet etsivät mahdollisuuksia uusilta aloilta. Ennalta estävään toimintaan on kohdistettu resursseja ja tuloksia on saavutettu. Nuorten rikoksentekijöiden auttamiseksi ja rikoskierteen katkaisemiseksi kehitettyä moniammatillista Ankkuritoimintaa on laajennettu ja kehitetty viime vuosina merkittävästi ja sillä on tavoitettu entistä useampi rikoksilla oireileva nuori eri puolilla Suomea. Toiminta on osa poliisin ennalta estävän toiminnan strategiaa (2019-2023). Varhaisella moniammatillisella puuttumisella ja yhteistyöllä järjestöjen ja paikallisten asukkaiden kanssa voidaan ehkäistä radikalisoitumista, jengiytymistä ja ajautumista järjestäytyneen rikollisuuden tai äärijärjestöjen rekrytoitavaksi.

Väkivaltaista radikalisoitumista ja ekstremismiä torjutaan Suomessa suunnitelmallisesti. Reach Out -ISF-hankkeissa on tuettu viranomaisten, eri uskonnollisten yhteisöjen ja järjestöjen yhteistyön ja luottamuksen rakentamista sekä toimintamallien kehittämistä ja

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

tarjottu koulutusta väkivaltaisen ekstremismin leviämisen ehkäisemiseksi. YK CTED (Counter-Terrorism Committee Executive Directorate) on kiittänyt Suomen toimintaa. Kansallisen väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelman 2019-2023 tärkeimpinä onnistumisina on havaittu moniammatillisen yhteistyön ja järjestöjen mukaantulo, pyrkimys rakenteellisiin toimenpiteisiin sekä tutkitun tiedon merkityksen korostaminen. ISF-P -rahoituksella on kehitetty EXIT-toimintamalli rikollisjengeistä pois haluavien ja ulkomailta sotimasta palaavien tukemiseksi sekä syrjäytymisen ja radikalisoitumisen estämiseksi. Suurimpia haasteita ovat aukot ja tiedonkulku toimijoiden välillä, järjestörahoituksen varmistaminen sekä ilmiön jäsentäminen. EXIT-toiminnan jatkohankkeissa tulee varmistaa, että maan eri osiin saadaan riittävästi osaamista ja yhtenäiset menettelyt.

Terrorismin uhka on kohonnut myös Suomessa. Suomessa terrorismintorjunta perustuu viranomaisten ja yhteiskunnallisten toimijoiden yhteistyöhön ja selkeään vastuunjakoon, ymmärrykseen eri toimijoiden toimintamahdollisuuksista, -valtuuksista ja voimavaroista. Suomi osallistuu aktiivisesti terrorismintorjunnan kansainväliseen yhteistyöhön. FATF -maa-arvioinnissa 2019 todettiin, että terrorismin rahoittamiseen liittyvät tapaukset tunnistetaan Suomessa hyvin, yleensä perustuen rahanpesun selvittelykeskuksen ja suojelupoliisin saamiin tietoihin. Terrorismin rahoituksen torjuntaan erikoistuneita resursseja on lisätty rahanpesudirektiivin myötä. ISF-rahoituksella 2016-2018 on tutkittu tekoälyn ja ohjelmistorobotiikan hyödyntämistä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen paljastamisessa, torjumisessa ja tutkimisessa. Kansallisen terrorismin torjunnan strategian 2018-2021 mukaisesti operatiivista osaamista ja reagointivalmiuksia on kehitetty mm. toimintamalleja kehittämällä, perustamalla poliisiyksiköihin vaativiin tilanteisiin erikoistuneita toimintaryhmiä ja parantamalla voimankäyttö- ja suojavälineitä. FINSIU-hankkeessa (ISF-P 2016-2017) kehitettiin poliisin ja Rajavartiolaitoksen yhteistä suorituskykyä terroritekojen keskeyttämiseksi ja hallintaan saamiseksi. Alkavalla ISF-kaudella huomiota kiinnitetään myös rikosvastuun toteutumiseen ja terrorismin uhrien tukemiseen.

Sisäisen turvallisuuden rahastoa hyödynnetään kansallisen kyberturvallisuusstrategian ja toimenpideohjelman toimeenpanossa. Hallitusohjelman mukaisesti verkossa tapahtuvaa rikollisuuden tutkintaa ja torjuntaa vahvistetaan. Erityisesti verkossa tapahtuvien lasten

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

seksuaalisten hyväksikäyttöjen torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn sekä uhrien tukeen on panostettava. Kyberrikostorjunnan koulutuksen tulee olla yhtenäisesti linjattua ja poikkihallinnollista. Suomi on kouluttanut lapsiin kohdistuvien rikosten tutkijoita, mutta myös ohjelmistojen, laitteistojen ja ammattitaidon pitää olla tehokkaan työskentelyn mahdollistavalla tasolla. ISF-P -rahoituksella toteutettiin KYBER EXIT -hanke, jossa tavoitteena oli tunnistaa nuoria, potentiaalisia verkkorikollisia kyberrikosten ehkäisemiseksi ja rikoskierteen katkaisemiseksi. Kyberrikostutkinnassa kehitetään ja käytetään sellaista tekniikkaa ja taktiikkaa, joka hyödyttää kaikkea rikostorjunnan toimintaa.

Harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunnan strategia ja toimenpideohjelma on laadittu vuosille 2020-2023. Viimeisin lisäys liittyy ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön torjumiseen. Sekä EU:n korruptioraportissa että YK:n korruption vastaista yleissopimusta koskevassa arvioinnissa on todettu, että korruption vastaisen työn rakenteita Suomessa pitää vahvistaa. Yhteiskunnan kaikilla tasoilla ja sektoreilla tulee parantaa tietoisuutta korruptiosta. Lisäresursseja tarvitaan korruptiotapausten paljastamiseen ja tutkintaan, tutkijoiden korruptio-osaamiseen, korruptionvastaisen työn koordinointiin, ilmiantajien suojelua koskevan direktiivin täytäntöönpanoon sekä eri toimijoiden osallistamiseen ja sitouttamiseen. Keväällä 2021 valmistuu Suomen ensimmäinen korruption vastainen strategia ja toimenpideohjelma, jonka toteuttamisessa ISF-rahastoa hyödynnetään.

Suomessa rikollisuuden torjunnan toimintaperiaate on laaja moniviranomaisyhteistyö, johon sisältyy koulutusta, tietojenvaihtoa ja analyysitoiminnan kehittämistä yhteisen tilannekuvan luomiseksi. Sisäisen turvallisuuden strategian mukaisesti viime vuosina on tarkennettu viranomaisten normaali- ja poikkeusolojen toimivaltuuksia sekä virka-apumenettelyjä. Lainsäädäntöhankkeita on toteutettu poikkihallinnollisesti hybridi- ja informaatiovaikuttamisen uhkiin ja laittomaan maahantuloon varautumiseksi sekä terrorismiin, ääriliikkeisiin ja järjestäytyneeseen sekä verkko- ja talousrikollisuuteen vastaamiseksi. Rikosvastuun toteutumiseksi on huolehdittava koko viranomaisketjun toimivuudesta käsittäen lainvalvontaviranomaisten lisäksi syyttäjät, tuomioistuimet ja rangaistusten täytäntöönpanosta vastaavat viranomaiset.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Pääministeri Marinin hallitus on vahvasti sitoutunut ihmiskaupan vastaiseen työhön. Maaliskuussa 2020 Suomi raportoi EU:n ihmiskauppadirektiivin mukaisesti useista edistysaskeleista. Kehittämistoimia tarvitaan edelleen erityisesti ihmiskaupan tunnistamisessa ja ilmitulossa, rikosvastuun toteutumisessa sekä uhrien auttamisessa ja suojelemisessa. Ihmiskauppailmiö on huolestuttavasti nousussa. Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän piirissä oli vuoden 2020 lopussa 916 henkilöä, kun vuonna 2019 luku oli 676 ja 455 vuonna 2018. Ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen liittyen viime vuosina on toteutettu kehityshankkeita, mm. esitutkintaviranomaisten koulutuspaketti ihmiskaupan tunnistamisesta ja uhrien avun piiriin ohjaamisesta. Noin 650 poliisia on käynyt koulutuksen. Poliisiin on perustettu valtakunnallinen ihmiskauppatutkintaryhmä. Maahanmuuttoviraston yhteydessä toimii ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmä ja kuntien sosiaali- ja terveysviranomaiset tukevat rikosprosessia. Uusi laaja-alainen ja poikkihallinnollinen ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma hyväksytään 2021 ja sen toteuttamisessa hyödynnetään sisäisen turvallisuuden rahastoa. Toimintaohjelma on yksi hallituksen keskeisistä toimista ihmiskaupan torjumiseksi ja uhrien aseman parantamiseksi. Lisäksi se vastaa osaltaan Suomelle annettuihin kansainvälisiin suosituksiin puuttua ihmiskauppaan. Tavoitteena on jatkaa edellä kuvattua työtä ja mm. kehittää laajaa viranomaisyhteistyötä yksityinen sektori ja järjestöt mukaan lukien. Tiedonvaihtoa ja operatiivista yhteistyötä eri maiden sekä erityisesti Europolin kanssa tullaan vahvistamaan rahoituskaudella.

Suomi on johdonmukaisesti edistänyt hybridiuhkien koordinoitua tunnistamista ja torjuntaa ja vahvistanut viranomaisten suorituskykyä ja -vastetta kriittistä infraa vaarantavien tilanteiden varalta esimerkiksi rakenteita, toimintamalleja ja välineistöä kehittämällä sekä lisäämällä koulutusta. Tiedonvaihtoa hybridivaikuttamiseen liittyvien häiriötilanteiden havainnoista on tehostettu sisäasiainhallinnon viranomaisten ja valtioneuvoston tilannekeskuksen välillä. Koronapandemian poikkeusolojen kokemukset ovat hyödyllisiä kehittämistyössä. Suorituskykyä on pystytty parantamaan hankkimalla mm. henkilökohtaisia suojavälineitä ja CBRNE-laitteita ISF-rahaston tuella. Hankinnat jatkuvat, koska puutteet ovat olleet suuria ja välineistö vanhenee. Suomi osallistuu unionin yhteisten CBRN-kapasiteettien selvityshankkeeseen. Pohjoismaiden kesken valmistellaan selvitystä

Sisäministeriö Inrikesministeriet

yhteistoimintamahdollisuuksista CBRNE-tilanteissa. Selvityksessä huomioidaan rescEU-linjaukset ja haetaan synergiaa myös sitä kautta.

Hallitusohjelmassa kiinnitetään erityistä huomiota henkilökohtaiseen koskemattomuuteen, henkeen ja terveyteen ja erityisesti lapsiin kohdistuvien rikosten sekä lähisuhdeväkivallan vähentämiseen ja painotetaan rikosten uhrien aseman parantamista. Kauden 2014-2020 ISF-hankkeilla mm. perustettiin 24/7 auttava puhelin väkivallan uhreiksi joutuneille naisille ja lähisuhdeväkivallan uhreille sekä tehtiin rikosuhrimaksujärjestelmän käyttöönoton vaatimia muutoksia oikeushallinnon tietojärjestelmiin. Rahoituksen kohdentamiseen uhrisektorille on selkeä tarve. Puutteita uhrien oikeuksien toteutumisessa liittyy mm. tiedonsaantiin, lähestymiskieltojen valvontaan, uhrin suojelutarpeen arviointiin ja ohjaamiseen tukipalveluihin, oikeudellisen avustajan hankkimiseen, uhrin erityistarpeiden huomioon ottamiseen rikosprosessissa ja toimitiloissa sekä tulkkaukseen ja tilastointiin. Erityisen haasteellista on haavoittuvassa asemassa olevien erityistarpeiden tunnistaminen ja niihin vastaaminen. Suomi on Euroopan nopeimmin vanheneva maa, joten potentiaalisten ikääntyneiden rikosuhrien määrän kasvaa. Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien, kuten ihmiskaupan uhrien, lähisuhdeväkivallan uhrien ja ei-kansalaisia olevien rikoksen uhrien auttamiseksi parannetaan matalan kynnyksen ilmoitusmahdollisuuksia ja vahvistetaan viranomaiskäytäntöjä ja poikkihallinnollista koordinaatiota. Toimet edistävät EU:n uhristrategian 2020-2025 toteutusta.

Vuosia jatkuneen kehittämistyön seurauksena Suomessa on luotu todistajansuojeluohjelma, joka on sekä säännösperustaltaan että operatiivisilta toimintamalleiltaan kansainvälisten standardien mukainen. Tästä huolimatta toiminnassa hyödynnettäviin teknisiin järjestelmiin kohdistuu merkittäviä kehittämispaineita ja lisäresursointitarpeita kansainvälisten veloitteiden toteuttamiseksi.

Synergiat muihin ohjelmiin

Hallintoviranomainen käy tiiviisti keskusteluja muiden EU-rahoitusohjelmien hallintoviranomaisten kanssa synergioiden löytämiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi sekä valmistelu- että toimeenpanovaiheissa. Rahaston toimia koordinoidaan ainakin muiden

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

sisäasioiden rahastojen, tullivalvontavälineiden rahoitusinstrumentin, oikeusalan rahoitusohjelman ja Horisontti Eurooppa -ohjelman kanssa.

Sisäasioiden rahastojen tavoitteet risteävät esimerkiksi ihmiskauppateemassa. Ihmiskaupparikosten torjuntaa, uhrien oikeuksien toteutumista sekä tukitoimien saatavuutta voidaan tukea sekä AMIF- että ISF-rahastoista erilaisin painopistein päällekkäisyydet välttäen.

Viranomaisten yhteisiä hankkeita esimerkiksi tietojärjestelmä- ja laitehankintojen toteutettaessa rahoituslähde on pääasiallisen toteuttajan mukaan joko ISF-, BMVI- tai CCEI-rahasto.

Sekä oikeusalan että ISF-ohjelman kautta rahoitetaan koulutushankkeita. Oikeusalan ohjelman rahoitusmahdollisuudet liittyvät lähinnä oikeusalan ammattilaisille, myös poliisille, suunnattuun rajat ylittävään oikeusalan koulutukseen. Koulutusten painopisteet, EU:n uhrilainsäädännön ja rikosoikeudellisten instrumenttien käytännön soveltaminen, poikkeavat ISFn painopisteistä.

Horisontti Eurooppa -ohjelma rahoittaa ISF-ohjelmassakin esiintyviä teemoja: EU:n ja sen kansalaisten suojelua esimerkiksi väkivaltaiselta radikalisaatiolta, lasten hyväksikäytöltä, ihmissalakuljetukselta, korruptiolta ja terrorismilta, myös kyberympäristössä. Horisontti-hankkeet ovat suuria ja pitkäkestoisia. ISF-rahasto on ketterämpi väline kansallisiin, operatiivisen toiminnan rahoitustarpeisiin. Horisontti-hankkeista saatuja tutkimustuloksia voidaan jalkauttaa ISF-rahaston kautta.

Pelastusalan rahoitustarpeita, joihin ISF-rahasto ei sovi, täydentää sisäministeriön valvonnassa toimiva palosuojelurahasto, joka myöntää avustuksia tulipalon ehkäisyä ja pelastustoiminnan edistämistä koskevaan tutkimus- ja kehitystoimintaan, kaluston hankintaan ja rakennushankkeisiin. RescEU-mekanismin kanssa yhteinen tema on esim. CBRNE.

Hallintoviranomaisen tehtäviä hoitaa sisäministeriö. Tarkastusviranomaisena toimii valtiovarainministeriön controller -toiminto, joka vastaa myös EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahasto-ohjelmien tarkastusviranomaisen tehtävistä. Keskittämällä

tarkastusviranomaisen tehtävät samalle elimelle saavutetaan synergiaetuja ja varmistetaan yleisasetuksen yhdenmukainen soveltaminen. Hallinto- ja tarkastusviranomaisen henkilötyövuosien määrän arvioidaan säilyvän suunnilleen 2014—2020 tasolla. Rahoituksen merkittävä kasvu aiheuttanee avustettavien hankkeiden ja toiminnan lukumäärän lisääntymisen, joskin myös hankkeiden koon odotetaan kasvavan. Työmäärää pyritään osaltaan tasaamaan lisäämällä yksinkertaistettujen kustannusmallien käyttöä.

Erityistavoite 1 Tiedonvaihto

Parannetaan ja helpotetaan tietojenvaihtoa toimivaltaisten viranomaisten ja asiaankuuluvien unionin elinten ja laitosten välillä ja sisällä sekä tarvittaessa kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa

Tehokas ja turvallinen tietojenvaihto on keskeinen edellytys EU:n sisäisen turvallisuuden tavoitteiden toteuttamiseksi. Suomi käyttää kansainvälisiä tiedonvaihtokanavia varsin tyydyttävästi. Europolin suojatun tiedonvaihtokanavan SIENAn käyttö (Secure Information Exchange Network Application) on Suomessa edistynyt koko maassa. Suomi tekee myös Prüm-päätökseen perustuvaa hajautettua tiedonvaihtoa sekä sormenjälkien, DNA:n että ajoneuvojen osalta. Kansainvälisten tietokantojen käytön osaamisen ja menettelyiden tuntemus eivät kuitenkaan ole tarpeeksi hyvällä tasolla.

Nykytilan ongelmana on tietomassan räjähdysmäinen kasvu, kapasiteettivaje tiedon käsittelyssä, verkkoratkaisujen käytettävyyden vanheneminen, manuaalisen käsittelyn suuri määrä sekä tallennusalojen kapasiteetin riittämättömyys. Tiedonvaihdon tietojärjestelmiä on useita, niitä on hankala käyttää ja tiedonhallinnan menettelyt eivät vastaa tiedonvaihdon tarpeita. Sujuva tiedonkulku ja ajantasainen tilannekuva ei toteudu poikkeusoloissa riittävän vakioidulla tavalla eri viranomaistoimijoiden ja siviiliviranomaisten välillä. Kansallisissa tilannekuvajärjestelyissä ei ole luotu vakioitua rakennetta, jolla esimerkiksi kuntien tilannetieto olisi kerättävissä valtion johtamisen tasolle ja toisin päin, joten tarvitaan uusia tilannekuvan muodostamisen tapoja, tiedonvälittämisen rakenteita ja salattuja tietojärjestelmiä kansallisten, alueellisten ja paikallisten toimijoiden välillä.

Sisäministeriö Inrikesministeriet

Rahoituskaudella 2014-2020 Timantti-hankkeessa kehitettiin tietojärjestelmäratkaisuja suurten tietomäärien tallentamiseen, käsittelyyn ja analysointiin. Hankkeessa toteutettiin merkittävä parannus mm. reaaliaikaisessa kuvansiirrossa ajoneuvoista ja mobiililaitteista partioille ja tilannejohtoon sekä rakennettiin pilvipalvelu, joka on uusi, kiitetty teknologiaratkaisu tiedon vastaanottamiseen kansalaisilta ja sidosryhmiltä. Viranomaisten välistä tiedonvaihtoa parannettiin ISF-rahoituksella myös kehittämällä viranomaisten yhteistä kenttäjohtojärjestelmää (KEJO). Vastaavaa viranomaisten yhteisten tietojenvaihtojärjestelmien integroimista on jatkettava.

Lisääntyvä datan määrä on luonut tarpeen kehittää datan reaaliaikaiseen analyysiin soveltuvia koneoppimista hyödyntäviä ratkaisuja. European Semester 2020 -suuntaviivojen mukaisesti viranomaistyössä pyritään hyödyntämään nykyistä enemmän digitalisaatiota, nykyaikaista ohjelmistorobotiikkaa, tekoälyä ja koneoppimisprosesseja mm. materiaalin läpikäynnissä, tietojen luokittelussa, tietosuojavaatimusten edellyttämässä yksittäistarkastuksissa sekä henkilöllisyyksien varmentamisessa.

Uusilla teknologioilla on erittäin laaja kosketuspinta viranomaisten toimintaan eri sektoreilla. Digitalisaatio ja muu teknologinen kehittäminen ovat tehostamisen ja sisäisen turvallisuuden parantamisen osalta olennaisia kehittämiskohteita tulevana vuosina ja edellyttävät kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä myös yritys- ja tiedemaailman kanssa. Esitutkinta- ja oikeusviranomaisten täytyy mm. tunnistaa ja hallita mahdollinen digitaalinen todistusaineisto ja kyetä kehittämään tuotteet ja ratkaisut, joiden avulla työtehtävät voidaan suorittaa laadukkaasti ja tietoturvallisesti. Tietosuojalaki edellyttää henkilötietojen käsittelijöiden osaamisen parantamista. Tiedonvaihdon kehittäminen viranomaisten kesken ja yksityisen sektorin kanssa mm. sähköisiä tietojenvaihdon ratkaisuja rakentamalla on keskeistä ennalta estävän toiminnan, vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan, rikosilmiöiden varhaisen tunnistamisen sekä rikosten uhrien palveluihin ohjauksen näkökulmasta.

Poliisi, Rajavartiolaitos, Maahanmuuttovirasto ja ulkoministeriö ovat rahoituskaudella 2014-2020 toteuttaneet useita tietojärjestelmähankeita, joissa kunkin viranomaisen omiin kansallisiin järjestelmiin sekä rajapintoihin on tehty muutoksia EU-yhteentoimivuuteen

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

valmistautumiseksi. Matkustajarekisteritietokantadirektiivin (Passenger Name Record PNR) täytäntöönpano on lähes toteutettu tietojärjestelmämuutosten osalta. Lisäksi yhteentoimivuuskokonaisuutta (Interoperability, IO) on viety eteenpäin. Rahoituskaudella 2021-2027 EU-laajuisten tietojärjestelmien käyttöönotto ja yhteentoimivuuden rakentaminen edellyttää edelleen lukuisia muutostöitä olemassa oleviin tietojärjestelmiin sekä integraatioiden kehittämistä. Teknisissä ratkaisuissa on huomioitava loppukäyttäjien tarpeet ja tavoitteet sekä tietosuoja. Viranomaiset koulutetaan järjestelmien käyttöön, jotta heillä on selkeä käsitys järjestelmien toiminnasta ja niiden vaikutuksesta omaan työhön.

Uusien Schengenin tietojärjestelmäasetusten (Schengen Information System SIS) soveltaminen tarkoittaa merkittäviä muutoksia sisäisen turvallisuuden viranomaisille. Schengen-arvioinnissa 2018 havaitut vakavat, suurelta osin kuulutuksiin liittyvät parannustarpeet SIS-järjestelmässä priorisoidaan ja lisäksi korjataan muita käytännön työtä haittaavia puutteita. ISF-rahoituksella 2014-2020 on tehty järjestelmän viestintäinfrastruktuurin rakentamista, rajapintamuutostöitä ja muutoksia kansallisiin tietojärjestelmiin ja käynnistetty SIS 3 -asetusuudistuksen edellyttämät muutostyöt. Erityisen suuri muutos ovat uudet palauttamiskuulutukset ja biometriikan hyödyntämisen lisääminen. Tavoitteena on nopeuttaa ja tehostaa tiedonvaihtoa sekä hallinnollisia prosesseja.

PTR-viranomaisten (poliisi, Tulli, Rajavartiolaitos) nykyisten matkustajatietotoimintojen sekä mahdollisen liikennemuotoneutraalin matkustajatiedustelun, kansallisten ja EU-laajuisten tietojärjestelmien yhteentoimivuuden rakentamiseen ja olemassa oleviin järjestelmien muutostöihin on lisättävä resursseja. Matkustajatietoyksikkötoimintojen tiedonvaihto ei tällä hetkellä vastaa matkustajatietorekisterilain vaatimuksia, laatua ja laajamittaisuutta. Suomen viranomaisilla tulee olla käytettävissään yksi yhteinen matkustajarekisteritietojentietokanta/käsittelyjärjestelmä, jolla varmistetaan sekä kansallinen, että EU-laajuinen matkustajarekisteritietojen saaminen liikenteenharjoittajilta yhteneväisesti, luotettavasti, korkealaatuisesti ja tietoturvallisesti. Matkustajatietojen käsittely on edelleen osin manuaalista ja työprosesseissa käytetään useita erillisiä tietokantoja ja -järjestelmiä. EU-laajuisten tietojärjestelmien tiedot tulisi integroida osaksi matkustajatietojen analyysiä ja saattaa analyysiprosessin tieto päivittäiseksi työkaluksi

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

viranomaisten yhteisiin operaatioihin, taktiseen ja strategiseen suunnitteluun ja syyteharkinnan päivittäistyöhön. Matkustajatiedon analyysi hyödyttää kokonaisrikostorjuntaa, erityisesti paljastavaa ja ennaltaehkäisevää toimintaa.

EU-tietojärjestelmistä annetut asetukset edellyttävät tietojärjestelmämuutoksia myös oikeusalan tietojärjestelmiin, kuten kansalliseen CRIS-tiedonvaihtojärjestelmään (Criminal Records Interchange and Storage). Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämästä rikosrekisteristä ei ole integraatioita VIS-/ETIAS-/SIS-/Eurodac-tietojärjestelmiä käyttäville viranomaisille. Eurooppalaiseen rikosrekisteritietojärjestelmään perustettava tietokanta kolmansien maiden kansalaisille (European Criminal Records Information System, Third country nationals, ECRIS-TCN) tulee käyttämään eurooppalaista hakuportaalia (European Search Portal ESP), mikä edellyttää ECRIS-TCN:n kansallisia kehitystoimia ja yhteentoimivuuteen liittyviä toimia. Eurooppalaisten tutkintamääräysten ja todistusaineiston välittämiseen tarkoitettun eEDES-järjestelmän (E-evidence Digital Exchange System) käyttöön ottaminen on Suomessa vielä kesken.

Korruption torjunnan kannalta merkityksellisen EPPO-asetuksen (European Public Prosecutor's Office) mukaisesti valtuutettujen Euroopan syyttäjien on voitava saada kaikki kansallisiin rikostutkinta- ja lainvalvontatietokantoihin sekä muihin merkityksellisiin viranomaisrekistereihin tallennetut tiedot samoin edellytyksin kuin kansallisen lainsäädännön mukaisesti vastaavissa tapauksissa. Tehokkaan osallistumisen varmistamiseksi on tarkoitus tehdä suora EPPO-rajapinta kansallisiin asianhallintajärjestelmiin. Suomen kansallinen rikosasioiden hallintajärjestelmä on tärkeää saada yhteensopivaksi EU-tason rikosoikeudellisten järjestelmien, kuten CTR (Eurojust's Counter Terrorism Register) kanssa, koska ne tukevat syyttäjäviranomaisten velvollisuutta vaihtaa tiettyjä tietoja Eurojustin kanssa sekä jäsenmaiden velvollisuutta jakaa terrorismirikoksiin liittyviä tietoja Europolin ja Eurojustin kanssa.

Suomessa on ollut kansallinen kyberturvallisuusstrategia vuodesta 2013 alkaen. Kyberrikostapahtumien toistaminen ja mallintaminen viranomaisten tarpeisiin ei tällä hetkellä ole mahdollista. Darknetissä tapahtuvan rikollisuuden paljastamiseen ei ole riittävää osaamista, teknologiaa eikä resursseja. Suomen puutteelliseen kykyyn tilastoida

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

tietoverkkorikoksia ja tietoverkkoja hyväksikäyttäen tehtyjä rikoksia on kiinnitetty huomiota EU:n Suomelle tekemässä maa-arviossa. Kyberrikostorjunta ja -tutkinta edellyttää teknologista kehittämistä, välineistöä ja resursointia. Kyberrikostorjunnan asiantuntijatehtäviin ei ole riittävää peruskoulutusta. Osaamista on viime vuosina kehitetty luomalla mm. kyberrikostorjunnan täydennyskoulutusohjelma digitaalisen forensiikan, taktisen rikostutkinnan ja internet-tiedonhankinnan osaamisen kehittämiseksi. Kansalaisten tietoisuutta verkkorikosten muodoista ja kykyä havaita huijausyritykset tulee lisätä ja madaltaa avun hakemisen kynnystä. Kyberrikostutkinnassa ja verkkotiedustelussa kehitetään ja käytetään sellaista tekniikkaa ja taktiikkaa, joka hyödyttää kaikkea rikostorjunnan toimintaa. Esimerkiksi kyvykyys mobiiliforensiikassa vaikuttaa laajasti rikosten selvittämiseen, joten teknologisessa kehityksessä on pysyttävä mukana koko maassa ja varmistettava esim. haltuun otettujen mobiililaitteiden käsittely yhteneväisesti. Kansallisen kyberstrategian (2019) lisäksi on valmisteilla valtioneuvoston periaatepäätös Kyberturvallisuuden kehittämisohjelmaksi ja kehittämistoimia suunnitellaan tietoturvan ja tietosuojan parantamiseksi kriittisillä toimialoilla. Rikosvastuun toteutuminen tehokkaasti läpi koko rikosprosessiketjun tulee varmistaa.

Taistelussa lasten seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan on selkeä tarve tehokkammalle EU-laajuiselle tiedonvaihdolle. Lasten seksuaalisen hyväksikäyttömateriaalin (CAM-materiaali, Child Abuse Material) määrä on jatkuvassa kasvussa. Lapsen seksuaalisia hyväksikäyttöjä tuli Suomessa v. 2019 tietoon 1 709, mikä on 24,5 prosenttia enemmän kuin 2018. Vuonna 2018 kansallisen CRIS-järjestelmän kautta lähettämistä kyselyistä 61 % oli lasten kanssa työskentelyyn tai vapaaehtoisena toimimiseen liittyviä kyselyitä ja Suomeen saapuneista kyselyistä vastaava osuus oli 10 % (65 % ja 21 % v. 2019). Prosessin tulee olla nopea, rikostorjuntatoimien tehokkaita ja CAM-järjestelmän käyttöliittymän suoraviivainen ja tehokas. Järjestelmästä tulee pystyä siirtämään tietoa myös Interpolin, Eurojustin ja Europolin tietokantoihin. Tietojärjestelmäkehityksen rinnalla on kehitettävä toimijoiden osaamista.

Kehittämistarpeisiin vastaamiseksi rahasto toteuttaa seuraavia täytäntöönpanotoimia ja mm. seuraavanlaisia toimia:

Turvallisuutta koskevan unionin säännösten yhdenmukainen soveltaminen, laadunvalvonta- ja arviointimekanismien suositusten täytäntöönpano

- Toteutetaan Schengen-arvioinnin edellyttämät muutokset järjestelmien käytön tehostamiseksi esimerkiksi lisäämällä biometristen tunnisteen käyttöä.
- Kehitetään matkustajatietoyksikön toimintaan liittyen tietojärjestelmiä, analyysityökaluja sekä laajamittaista yhteistyötä rikostiedustelu- ja analyysitoiminnan kokonaistarpeisiin.

Turvallisuuden kannalta merkityksellisten unionin ja hajautettujen tietojärjestelmien perustaminen, mukauttaminen, ylläpito ja yhteentoimivuuden varmistaminen

- Luodaan laaja kansallinen yhteentoimivuus kansainvälisten veloitteiden toteuttamiseksi laatimalla tieto-, toiminta- ja käyttöoikeusarkkitehtuuri sekä suunnitteleamalla tekniset ratkaisut.
- Kehitetään kansallisia tieto-, asianhallinta- ja viestinvälitysjärjestelmiä ja rakennetaan EU-laajuisten tietojärjestelmien yhteentoimivuuteen liittyvät toiminnallisuudet vaiheittain tietoturvasta huolehtien. Toteutetaan tarvittavat prosessimuutokset, ohjeistukset ja koulutus.

Unionin ja hajautettujen tietojärjestelmien aktiivisen käytön lisääminen

- Luodaan teknologiset ratkaisut, jotka mahdollistavat kansallisen ja kansainvälisen tietoturvallisen tiedonhaun kansallisista ja kansainvälisistä tietolähteistä ja käyttäjäviranomaisesta riippumatta.
- Tehostetaan tiedonvaihtoa ja operatiivista yhteistyötä eri maiden, EU-organisaatioiden ja kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Parannetaan tietosuojasaamista.

Kansallisten toimenpiteiden tukeminen, mukaan lukien kansallisten tietokantojen yhteenliittäminen ja liittäminen unionin tietokantoihin

- Edistetään digitaalisuutta koko rikosprosessiketjussa.
- Parannetaan viranomaisten osaamista ja prosesseja ohjeistuksella ja koulutuksella hyödyntämään tietokantoja ja -järjestelmiä EU-yhteistyön tehostamiseksi. Edistetään innovatiivista digitalisaatiota, koneälyä, tallennusratkaisuja ja verkkoyhteyksiä viranomaisten toiminnassa laaja-alaisesti.
- Kehitetään lainvalvontaviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten tietomassojen käsittelyyn koneälyä, automaatiota, tallennusratkaisuja, verkkoyhteyksiä sekä uudistetaan työprosessit ja varmistetaan käyttäjien osaaminen.

Operatiivisen tuen käyttö

Järjestelmien yhteentoimivuusvaatimukset ja kasvavat matkustaja- ja kyselymäärät lisäävät resurssien tarvetta tietojärjestelmien integraatio-, huolto- ja ylläpitotoimissa. Esimerkiksi SIS II -kyselymäärät ovat kolminkertaistuneet vuodesta 2013, jolloin kyselyjen määrä oli noin 38 miljoonaa. Myös rikosrekisterikyselyt ovat lisääntyneet merkittävästi. Operatiivista tukea hyödynnetään tietojenvaihtoa tukevien kansallisten tietojärjestelmien ja -verkkojen ylläpitomenoista ja käyttötuesta aiheutuviin kuluihin sekä henkilöstömenoihin. Tuensaajia ovat poliisi, oikeusrekisterikeskus ja muut toimivaltaiset viranomaiset.

Tulostavoitteita mm.

- Uusia innovatiivisia ratkaisuja on kehitetty esimerkiksi tietomassojen läpikäyntiin ja analysointiin.
- Tiedonvaihtoa sekä hallinnollisia prosesseja on nopeutettu ja tehostettu.
- Tiedon laatu on parantunut digitalisaation edistymisen myötä.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

- SIS-järjestelmän puutteet on korjattu Schengen-vaatimusten mukaisesti.
- Sisäisen turvallisuuden alalla toimivien viranomaisten tietojärjestelmien rajapinnat on rakennettu yhteensopiviksi EU-tason järjestelmien kanssa. Kansallisiin järjestelmiin on tehty yhteensopivuuden edellyttämät muutokset.
- Oikeusalan tieto- ja asiantuntijajärjestelmien tarvittavat kansalliset liittymät ja rajapinnat EU-tasolla käytössä olevien yhteisten alustojen ja järjestelmien kanssa on toteutettu.
- Matkustajatiedusteluun liittyvä vihjeiden ja tietojen käsittely on automatisoitu eli prosesseissa hyödynnettäisiin koneoppimista, ohjelmistorobotiikkaa ja tekoälyä.
- Viranomaiset on koulutettu EU-laajuisten tietojärjestelmien ja -kantojen tehokkaaseen ja tietoturvalliseen käyttöön.
- Kyberrikostutinnan laitteita, ohjelmistoja ja osaamista on yhdenmukaistettu ja ajantasaistettu. Kyberrikosten aiheuttamien häiriö- ja suuronnettomuustilanteiden hallintaan on kehitetty uusia menetelmiä ja tiedonvaihdon välineitä. Kyberrikostapahtumia pystytään mallintamaan ja rekonstruoimaan. Tavoitteena on, että kyberrikostorjuntaviranomaiset tunnistavat kyberympäristön mahdollisuudet ja haasteet ja hyödyntävät teknologioita kattavasti.
- Tietoisuutta verkkohuijauksista on lisätty. Tavoitteena on pienentää rikoksesta aiheutuvia haittoja.
- CAM:iin liittyvä vihjeiden ja tietojen käsittely ja siirto on automatisoitu. Tavoitteena on pystyä tekemään lasten seksuaalisen hyväksikäytön estämiseen tähtäviä rikosrekisterikyselyitä laajasti muihin EU-jäsenvaltioihin ja pystyä vastaamaan muiden jäsenvaltioiden kasvavaan kyselymäärään.

Erityistavoite 2 Yhteiset operaatiot

Parannetaan ja tehostetaan rajat ylittävää yhteistyötä, myös terrorismiin ja vakavaan ja järjestäytyneeseen rajat ylittävään rikollisuuteen liittyviä yhteisiä operaatioita toimivaltaisten viranomaisten välillä

Rajat ylittävän rikollisuuden, esim. ihmiskaupparikollisuuden, tehokas torjunta edellyttää tiivistä kansallista ja kansainvälistä viranomaisten ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja teknologisten ratkaisujen hyödyntämistä. Suomessa vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan toimintaperiaate on laaja moniviranomaisyhteistyö poliisi-, raja-, tulli- ja syyttäjäviranomaisten, tarvittaessa myös sosiaali- ja terveystieteiden kesken. Ennaltaestävä toiminta on painopisteenä.

Lainvalvontaviranomaiset ja muut toimivaltaiset viranomaiset toimivat kansainvälisissä suhteissa aktiivisesti ja systemaattisesti yhteisten kansallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Kansainvälinen ja kansallinen yhteistyö perustuu vakiintuneeseen kansallisten kontaktipisteiden (SPOC), poliisin eri yksiköiden ja PTR-viranomaisten väliseen hyvään yhteistyöhön. Kansainvälisen PTR-toiminnan painopiste on lähialueyhteistyössä naapurivaltioiden kanssa, erityisesti Baltian maiden ja Venäjän kanssa tehtävän yhteistyön toteuttamisessa operatiivisella tasolla. Suomen PTR-yhteistyön parhaita käytänteitä esitellään aktiivisesti tavoitteena niiden mahdollisimman laaja käyttöönotto EU:ssa. Poliisin ja syyttäjän yhteistyö Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston Eurojustin kanssa on kasvussa.

Suomi osallistuu aktiivisesti Europolin ja Frontexin laatimien uhka-arvioiden perusteella määriteltyjen ja EU:n Sisäisen Turvallisuuden Pysyvässä Komiteassa (COSI) hyväksytyjen EU:n järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen toimintapoliittisen syklin EMPACT-painopisteiden (Euroopan monialainen rikosuhkien torjuntafoorumi, European Multidisciplinary Cooperation Platform Against Criminal Threats) operatiivisten suunnitelmien laadintaan ja operaatioihin ja yhteisiin rikoslajikohtaisiin toimintapäiviin (Joint action days JAD). Kaikki EMPACT-operaatiot toteutetaan yhteisesti PTR-viranomaisten toimesta. Suomi johtaa neljän eri operaation (omaisuusrikollisuus, laittoman maahantulon

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

järjestäminen, luottokortti- ja tilausansapetokset) toteutusta. Poliisi osallistuu EMPACTien puitteissa tietoverkkorikollisuuden, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja maksukorttirikollisuuden Operational Action Pointien puitteissa tehtävään yhteistyöhön mm. rikostiedustelutiedon vaihtamiseen, tutkintaan ja koulutukseen. Osallistumista voidaan laajentaa myös muihin teemoihin Europolin kanssa koordinoiden. Poliisi osallistuu EUROPOLin vetämässä EMPACT THB -työssä sekä strategiseen että operatiiviseen suunnitteluun ja vastaa niiden operaatioiden toteuttamisesta, joihin Suomi osallistuu. Keskusrikospoliisi osallistuu vuosittain 20-30 kansainväliseen tutkintaryhmään ja operaatioon. Prüm-sopimuksen mukaisia yhteisiä temaattisia operaatioita toteutetaan tapauskohtaisesti.

Viranomaiset osallistuvat yhteisiin operaatioihin ja tutkintaryhmiin muiden jäsenvaltioiden ja sopimusmaiden kanssa operatiivisen tarpeen mukaan. Kansainväliset operaatiot ja muut yhteiset rikostorjuntaan liittyvät toimet ovat hyvin etukäteen suunniteltuja eikä käytännön esteitä juuri ole. Rahoituskaudella 2014-2020 toteutettiin mm. FINSIU-hanke poliisin johdolla yhteistyössä Rajavartiolaitoksen, Puolustusvoimien ja Viron viranomaisten kanssa. FINSIU-hankkeella edistettiin eri EU-maiden välistä viranomaisyhteistyötä terrorismin ja väkivaltaisen ekstremismin torjunnassa harjoittelemalla terrorismiin liittyviä häiriö- ja erityistilanteita. Pohjoismainen poliisiyhteistyö sallii myös suorat kontaktit paikallispoliisista pohjoismaisiin vastapuoliin. Toisinaan haasteita ilmenee käytettävissä olevissa resursseissa ja yhteydenpitokanavien valinnassa ja käytössä. Yhteisillä viranomaisharjoituksilla parannetaan operatiivista yhteistyötä muun muassa menetelmien valinnassa, käytännön operatiivisessa toiminnassa, tilannejohtamisessa, sekä välineiden, kaluston ja yhteydenpitokanavien käytössä. Tiedon välittämisen varmistaminen on olennaista uhrien auttamisessa rajat ylittävissä tapauksissa. Nopeaan tekniseen kehitykseen ja digitalisaatioon vastaamiseksi olisi lainvalvonta- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välistä monialaista operatiivista yhteistyötä tehostettava kehittämällä ja käyttämällä uusia yhteistyö- ja tiedonvaihtomenetelmiä ja tukeutumalla samalla uusiin teknologisiin sovelluksiin ja välineisiin.

Tietoverkkorikollisuus ja tietoverkkoja hyväksikäyttäen tehtävien rikosten torjunta edellyttää tiivistä kansainvälistä ja usein monenvälistä yhteistyötä, mutta myös kansallisen

Sisäministeriö Inrikesministeriet

yhteistyön tehostamista. Suomi on osallistunut Europolin puitteissa toimivan kyberrikostorjunnan operatiivisen yhteistyöryhmän J-CAT:in toimintaan lähettämällä yhdyshenkilön tukemaan kyberrikostutkintaa. Lisäksi Poliisiammattikorkeakoulu on osallistunut European Cybercrime Training and Education Groupin (ECTEG) kehitystoimintaan. Europoliin pyritään lähettämään asiantuntijoita lyhytaikaisiin jaksoihin.

Rajat ylittävän rikollisuuden mm. ympäristö- ja huumerikollisuuden ja muun kansainvälisen rikollisuuden torjuntaan ja tutkintaan liittyviin operaatioihin osallistuminen on tärkeää, koska alan erikoisosaamista on vähän. Ympäristörikollisuus on tunnustettu sekä Europolin että Eurojustin toiminnassa yhdeksi prioriteeteista. Se on kasvava vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden muoto, joka on maailmanlaajuisesti rikoshyödyltään merkittävää ja on lisääntymässä myös Suomessa.

Rajat ylittävässä uhrien tukemisessa keskeinen yhteistyötaho on tukijärjestöjen eurooppalainen kattojärjestö, Victim Support Europe (VSE), johon Rikosuhripäivystys kuuluu. Suomi osallistuu Euroopan uhrioikeuksien verkoston (Association of the European Network on Victims' Rights, ENVR) toimintaan. Verkoston tavoitteena on mm. uhridirektiiviin ja terrorismintorjuntadirektiiviin nojautuen parantaa uhrin oikeuksien toteutumista edistämällä yhteistyötä, tiedonvaihtoa ja hyviä käytäntöjä.

Kehittämistarpeisiin vastaamiseksi rahasto toteuttaa seuraavia täytäntöönpanotoimia ja mm. seuraavanlaisia toimia:

Kahteen tai useampaan jäsenvaltioon liittyvien lainvalvontaoperaatioiden lisääminen

- Osallistutaan yhteisiin tutkintaryhmiin, operaatioihin ja harjoituksiin. Edistetään ja toteutetaan yhteistyötä sekä kansallisten että kansainvälisten viranomaisten kanssa esimerkiksi tunnistettuihin uhka-alueisiin liittyvien rikostiedustelu- ja valvontaoperaatioiden avulla. Osallistutaan erikoisosaamista vaativiin yhteisoperaatioihin ja tiedonvaihtoon esimerkiksi verkkorikollisuuden ja ympäristörikollisuuden sektoreilla.
- Jatketaan aktiivista osallistumista EMPACT-painopisteiden toimintapäiviin ja operaatioihin. Tavoitteena on tutkintaryhmien toiminnan ja varustelun hyvä taso ja

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

yhteispartioinnin sekä välittömän takaa-ajon, peitetoimintana suoritettavan tarkkailun ja muiden operatiivisten yhteistyömekanismien käytön ja osaamisen lisääminen painottaen erityisesti valtioiden rajat ylittäviä operaatioita.

- Ylläpidetään kansainvälisiä verkostoja hyvien käytäntöjen vaihtamiseksi esimerkiksi rikosten uhrien oikeuksien parantamiseksi.

Viranomaisten ja muiden asiaankuuluvien toimijoiden välisen koordinoinnin parantaminen ja yhteistyön lisääminen sekä jäsenvaltioiden sisällä että niiden välillä

- Kehitetään lainvalvontaviranomaisten, muiden toimivaltaisten viranomaisten ja muiden toimijoiden välisiä koordinaatio- ja yhteistyömalleja sekä Suomessa että muiden maiden kanssa. Otetaan käyttöön uusia yhteistyö- ja tiedonvaihtomenetelmiä ja teknologisia sovelluksia ja välineitä, esimerkiksi UAV-toiminta (unmanned aerial vehicles, miehittämättömät ilma-alukset), automaattiset rekisterikilpien tunnistustekniikat tai käytettävissä olevien tietokantojen yhteiset hakuliittymät. Tavoitteena on saavuttaa suorituskyky, jolla poliisi pystyy tarvittaessa kaikkialla maassa hoitamaan lakisääteiset tehtävänsä viivytyksettä sekä hälytysluonteisissa että ennalta tiedossa olevissa tilanteissa.
- Tiedon ja datan siirtoa lainvalvonta- ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välillä parannetaan ja työprosesseja yhtenäistetään niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Tavoitteena on varmistaa tiedon oikea-aikainen käytettävyys rikollisuuden torjunnassa ja tehostaa tietomassojen käytettävyyttä viranomaisten yhteisissä operaatioissa.
- Koulutetaan viranomaisia ja sidosryhmiä yhteisissä koulutuksissa esimerkiksi verkossa tapahtuvan tiedonhankinnan ja muun analyysi- ja tutkintatoiminnan osalta.

Virastojen välisen yhteistyön parantaminen unionin tasolla jäsenvaltioiden kesken ja jäsenvaltioiden ja asiaankuuluvien unionin toimielinten ja laitosten välillä sekä kansallisella tasolla jäsenvaltion viranomaisten välillä

- Lähetetään yhteyshenkilöitä kansainvälisiin yhteistyöelimiin kuten Europoliin
- Otetaan käyttöön uusia yhteistyö- ja tiedonvaihtomenetelmiä kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistoiminnassa.

Operatiivisen tuen käyttö

Operatiivista tukea käytetään rajat ylittävän vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden ennalta estämiseksi, paljastamiseksi ja tutkimiseksi järjestettyihin operaatioihin, tutkintaryhmiin, koulutuksiin ja harjoituksiin osallistumiseen ja niissä tarvittavien teknisten välineiden, kaluston ja varusteiden ylläpitoon sekä henkilöstömenoihin. Tuensaajia ovat poliisi ja muut toimivaltaiset viranomaiset.

Tulostavoitteita mm:

- Poliisi on osallistunut aktiivisesti EMPACT-painopisteiden operatiivisten suunnitelmien laadintaan ja operaatioihin ja yhteisiin rikoslajikohtaisiin toimintapäiviin. Poliisi ja muut lainvalvontaviranomaiset ovat osallistuneet vuosittain 20-30 kansainväliseen tutkintaryhmään ja operaatioon.
- Kyvykkyyks osallistua erilaisiin operatiivisen viranomaistoiminnan ml. rikostorjunnan operaatioihin ja harjoituksiin on hyvällä tasolla.
- Uusia yhteistyömenetelmiä ja -malleja on toteutettu niin kansallisessa kuin kansainvälisessä yhteistyössä. Monipuolisia yhteistyö- ja tiedonvaihtomenetelmiä ja teknologisia sovelluksia ja välineitä on kokeiltu ja otettu käyttöön.
- Kansainvälisissä ja kansallisissa yhteistyösuhteissa on toimittu aktiivisesti järjestämällä koulutuksia ja osallistumalla niihin.
- Yhteyshenkilöitä on lähetetty kansainvälisiin yhteistyöelimiin.

Erityistavoite 3 Valmiuksien kehittäminen

Tuetaan jäsenvaltioiden valmiuksien vahvistamista rikollisuuden, terrorismin ja radikalisoitumisen ehkäisemisessä ja torjunnassa sekä turvallisuutta uhkaavien tilanteiden, riskien ja kriisien hallinnassa

Poliisin tietoon tullut huumausainerikollisuus on kasvanut voimakkaasti viime vuosina. Poliisin erityisenä huolena ovat huumeita käyttävät lapset ja nuoret. Huumausainerikollisuuden taustalla on järjestäytyneitä, usein kansainvälistä rikollisuutta. Ääriliikkeet ja huolta aiheuttavat henkilöt ovat myös turvallisuusuhkien listan kärjessä. Terrorismin uhka on noussut Suomessa. Tietoverkkojen käyttö rikollisiin tarkoituksiin nivoutuu lähes kaikkiin rikostyyppeihin, mutta verkkorikollisuuden torjuntaan ei ole riittävästi resursseja. Tietoverkkoihin kohdistuva rikollisuus on myös kasvussa. Julkisten tilojen suojaaminen uusilta uhkilta on kasvava haaste.

Järjestäytyneen rikollisuuden torjumiseksi mm. rikostutkinnan taktisia ja teknisiä menetelmiä on kehitettävä. Rikollisten uusien toimintatapojen ja salattujen kommunikaatioväylien takia viranomaiset tarvitsevat moderneja teknisiä välineitä, tietoteknisiä ratkaisuja ja osaamista rikosten paljastamiseen, torjuntaan ja tutkintaan sekä rikosoikeudellisten prosessien ja seuraamusjärjestelmän käyttöön. Viranomaisille on turvattava pääsy digimaailman tietoon ja sähköiseen todistusaineistoon sekä asianmukainen välineistö, tekniikka ja osaaminen. Tiedon louhintaa ja riskianalyysiä tulee kehittää, jotta fyysisen ja virtuaalisen toimintaympäristön muutoksista pystytään tunnistamaan kehittyviä ilmiöitä. Huomionarvoisia ovat mm. indeksitietoihin perustuvat järjestelmät, jotka hälyttävät epäilyttävän toimijan tai toiminnan yhteydessä. Tekoäly- ja ohjelmistorobotiikkamenetelmien käytön laajentaminen on tärkeä tavoite. Apuna ovat nopeasti edistyvät luonnollisen kielen prosessointiin kehityt koneoppimismenetelmät sekä ohjelmistorobotiikka. Analyysimenetelmiä, -osaamista ja -työkaluja tulee kehittää turvallisuutta uhkaavien ilmiöiden tunnistamiseksi, ennaltaestävän ja paljastavan toiminnan

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

suunnittelemiseksi ja kohdentamiseksi ja viranomaisten operatiivisen toiminnan painopisteiden valinnan ja resurssien kohdentamisen tueksi.

Huumausainerikoksia kirjattiin 2019 yhteensä 32 300 ja 2020 jo 36 900, mikä osoittaa yli 10 prosentin kasvua. Huumausaineiden käytön lisääntymisellä on vaikutuksia myös poliisin työturvallisuuteen. Huumausainerikollisuudessa hyödynnetään yhä enemmän tietoverkkoja.

Hallinnollista rikostorjuntaa tulee kehittää lainsäädännöllisten toimien lisäksi tiivistämällä tiedonvaihtoa. Tämä tehostaisi merkittävästi järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa mm. rahanpesun ja petosrikollisuuden saralla. ISF-rahoituksella on toteutettu hankkeita rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi ja kehitetty toimintamalleja virtuaalivaluuttojen käyttöön liittyen. European Semester -suositusten pohjalta rahanpesun valvontaresursseja ja riskiperustaisen valvontamallin käyttöä on lisättävä edelleen.

Tavoitteena on jatkaa hallinnollisen rikostorjunnan kansallista kehitystyötä syventäen yhteistyötä sekä viranomaisten välillä, että viranomaisten ja yksityisen sektorin, kuten finanssialan ja elinkeinoelämän kesken sekä käytänteiden jakamista, tiedonvaihtoa ja viranomaisten analyysityötä järjestäytyneen rikollisuuden rikoshyötyjen konfiskoinnissa ja rikosvastuun toteutumisessa.

Teknisen rikostutkinnan kyvykkyyttä ja koulutusjärjestelmää on kehitettävä nopeasti uusiutuvan teknologian osaamisen varmistamiseksi. Suomalainen teknisen rikostutkinnan koulutusjärjestelmä on integroitu eurooppalaisiin lainvalvonnan, turvallisuuden, oikeusjärjestelmän ja forensiikan koulutus- ja asiantuntijaorganisaatioihin, mikä varmistaa parhaiden käytäntöjen jakamisen ja asiantuntijakouluttajien vaihdon.

Terrorismin uhka on kasvanut Suomessa (n. 400 kohdehenkilöä 2020). Poliisin vaste- ja suorituskyky terroritekojen estämisessä, keskeyttämisessä, tutkinnassa ja terrorismin rahoituksen torjunnassa tulee varmistaa osaavalla henkilöstöllä ja soveltuvalla välineistöllä ja kalustolla, viranomaisyhteistyöllä ja hyödyntämällä digitalisaatiota.

Terrorismintorjuntakyvyn kehittämiseen on akuutti tarve, esimerkiksi ilmailuliikenteeseen liittyen. ISF-P -tuella on hankittu suojavälineitä ja pimeätoimintakykyä, mutta varuste- ja kalustopuutteita on edelleen. Terroristisessa tarkoituksessa hyödynnettävien tavaroiden ja aineiden tunnistamista tulee parantaa. Poliisihallitus osallistuu CEPOLin CKC CT -toimintaan

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

(Knowledge Centre on Counter Terrorism), joka kehittää terrorismin torjunnan koulutuskonseptia jäsenvaltioille. Kansallisesti terrorismin torjunnan strategiset tavoitteet on määritelty vuosille 2018-2021.

Väkivaltaisen ekstremismin torjunnan erityisenä haasteena ovat haavoittuvassa asemassa olevat sekä vaikeasti tavoitettavat yksilöt ja ryhmät, joiden arvioidaan olevan radikalisoituneita tai vaarassa radikalisoitua. Perheiden tukemisella, vertaisten tuella sekä lähipiirillä on suuri rooli väkivallan ja ekstremismin ennalta ehkäisyssä. Viranomaisten ja kansalaistoiminnan yhteistoiminnan toimintamallit, ennalta estämiseen osallistuvien järjestöjen tukeminen ja yhteistyötä edistävän koulutuksen järjestäminen on keskeistä. Terroristisella verkkosisällöllä arvioidaan olevan merkittävä vaikutus radikalisoitumiseen. Paikallisen osaamisen ja menettelyjen kehittämiseksi tulee jakaa hyviä käytäntöjä, kehittää tiedonvaihtoa ja käytännön interventioita. Viranomaiset ovat luoneet toimintamalleja, joiden tavoitteena on estää erityisesti nuorten rekrytoitumista vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden vaikutuspiiriin, auttaa rikollisjengeistä irtautumista, ja tukea ulkomailta sotimasta palaavia. Toimintamallit rakentuvat viranomaisten ja järjestökentän tiiviin yhteistyön varaan. ISF-P -kaudella käynnistettiin CYBER EXIT-hanke, joka kohdentuu nuorten verkkorikollisten rikoskierteen katkaisuun. EXIT-toimintaa kehitetään edelleen etupainotteisemmaksi matalan kynnyksen rikollisuuden torjuntakeinoksi. Tuki tulee varmistaa myös rikosoikeudellisten prosessien ja seuraamusten aikana ja kytkeä entistä kiinteämmin väkivaltaisen radikalismiin vastaiseen työhön sekä Ankkuri-toimintaan. Haasteena on exit -toiminnan vakiinnuttaminen ja resursointi tarvittavassa laajuudessa. Keskeisimmät kehittämistarpeet on huomioitu kansallisessa väkivaltaisen radikalisoitumisen ja extremismien ennalta ehkäisyn toimenpideohjelmassa 2019-2023.

Suomalainen korruptio ei ole näkyvää korruptiota tai lahjontaa, vaan rakenteellista, vaikeasti havaittavaa ja ilmenee usein elinkeinoelämän ja viranomaisten toiminnan rajapinnassa. Riskialueina pidetään rakennusalaa, julkisia hankintoja ja tarjouskilpailuja, yhdyskuntasuunnittelua, poliittista päätöksentekoa sekä puolue- ja vaalirahoitusta. Haasteena on alhainen korruptiotietoisuus. Kokonaiskuvan saaminen korruptiorikoksista ja niiden ilmenemismuodoista on vaikeaa. Korruptiota ja sen torjuntaa koskevan tietoisuutta, osaamista ja yhteistyötä tulee lisätä ja panna täytäntöön kansainväliset velvoitteet sekä

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

kevällä 2021 valmistuneen Suomen ensimmäisen korruption vastaisen strategian linjaukset. EU:n ilmoittajien suojelua koskeva direktiivi edellyttää ilmoituskanavien perustamista ja ilmoittajien tehokasta suojelua, mikä toteutetaan laajamittaisella tiedotuksella, koulutuksella, neuvonnalla ja oikeusavulla valtion, kuntien ja yksityisen sektorin organisaatioille. Korruptiotapausten paljastamiseen ja tutkintaan tulee panostaa entistä enemmän. Analyysimenetelmiä, -osaamista ja -työkaluja tulee kehittää.

Rikostilastoinnin parantamiselle on ilmeinen tarve analysoidun tiedon ja toiminnan tueksi.

Suomella ei ole tunnistamis- ja ohjausmekanismia (NRM) ihmiskaupan tunnistamiseen ja avun piiriin ohjaamiseen. Ihmiskauppa vaatii toimia yhteiskunnan eri sektoreilla. Poliisi on kirjannut viimeisten 5 vuoden aikana vuodessa keskimäärin 64 rikosilmoitusta ihmiskaupasta ja 6 törkeästä ihmiskaupasta. Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän asiakasmäärä on kasvussa. Järjestelmän piirissä oli vuoden 2018 lopussa 455 henkilöä ja 2019 lopussa 521. Seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi joutuneita henkilöitä on kuitenkin ohjattu ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään varsin vähän. Sitä vastoin järjestelmään ohjautuu kasvavassa määrin pakkoavioliiton uhreja sekä lapsia ja nuoria. Yksi ihmiskaupan muoto on hyväksikäyttö rikollisessa toiminnassa ja/tai kerjäämiseen pakottaminen.

Suomessa ei juuri tunnisteta tätä ilmiötä. Työvoiman hyväksikäyttöön erityisesti ravintola-, siivous- ja rakennusaloilla sekä maataloudessa liittyvää ihmiskauppaa tunnistetaan Suomessa eniten. Työperäinen ihmiskauppa ja hyväksikäyttö linkittyvät tiiviisti harmaaseen talouteen ja talousrikollisuuteen. Julkisten hankintojen vastuullisuutta on parannettava ja kehitettävä viranomaisten keinoja puuttua väärinkäyttöksiin sekä vahvistettava mahdollisuuksia jakaa vihjetietoa. Innovatiivisia menettelyjä ja paikallisiin olosuhteisiin sopivia toimintamalleja tulee kehittää. Viranomaisille tulee järjestää koulutusta ja tuottaa koulutusmateriaalia. Tilastointia ja tiedonkeruuta on kehitettävä ihmiskaupan eri muotojen erittelemiseksi ja tapausten etenemisen seuraamiseksi rikosoikeusjärjestelmässä.

Ihmiskaupan uhrit ja tekijät liikkuvat rajojen yli, joten tiedonvaihto hyvistä käytännöistä ja operatiivinen yhteistyö eri maiden sekä erityisesti Europolin kanssa tulee olla tehokasta.

Kansallinen ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma julkaistaan keväällä 2021. Sen toimeenpanossa hyödynnetään ISF-tukea.

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Rikosten uhrien oikeuksien toteutumisessa on puutteita tiedonsaannissa, lähestymiskieltojen valvonnassa, suojelutarpeen arvioinnissa, uhrien ohjaamisessa tukipalveluihin, oikeudellisen avustajan hankkimisessa, tulkkauksessa, tilastoinnissa sekä erityistarpeiden huomioon ottamisessa koko rikosprosessissa, viranomaisten tiloissa ja oikeudenkäynneissä. Uhrien tiedonsaannin menetelmiä ja uhrin tarpeet huomioon ottavia hyviä käytäntöjä rikosprosessissa on kehitettävä. Uhrien suojelua on parannettava tietojärjestelmiä, sähköisiä välineitä ja teknisiä turvalaitteita kehittämällä. Erityisen haasteellista on haavoittuvassa asemassa olevien, kuten ihmiskaupan, lähisuhdeväkivallan ja ulkomaalaistaustaisten uhrien ja paperittomien henkilöiden erityistarpeiden tunnistaminen. Terrorismin uhrien ja heidän läheistensä tukipalveluja tietotarpeita käsitelleen työryhmän esittämät toimenpiteet tulee toteuttaa. Tukipalveluja parannetaan osana valmiussuunnittelua, otetaan järjestötoimijat mukaan suunnittelutyöhön ja valmiusharjoituksiin. Rikosten uhrien yhdenvertaiset mahdollisuudet käyttää viranomaisten palveluita on turvattava ja uhrin yksilöllisen tilanteen huomioiminen varmistettava.

CBRNE-tilanteet ovat monialaisia ja edellyttävät tiedonvaihtoa ja varautumisyhteistyötä viranomaisten välillä sekä kolmannen sektorin ja yksityisten toimijoiden kesken. CBRNE-erityistilanteissa vaadittavan osaamisen, tiedon ja kaluston taso vaihtelee eri toimijoilla. Suomi ei yllä EU CBRN Action Plan -ohjelmassa edellytettyihin havainnointisuorituskykyihin. CBRNE-välineistöä on hankittu ISF-tuella, mutta havainnointilaitetekanta on edelleen puutteellinen ja kannan jakautuminen epätasainen. Vaarallisten näytteiden taltiointi- ja siirtämissuorituskyvyissä on puutteita. Varusteita ja kalustoa tulee hankkia siten, että ne ovat nopeasti käytettävissä. Yksi varautumisen kehittämisen painopisteistä tulevina vuosina on kriittisen infrastruktuurin suojaaminen, ml. julkiset tilat, jota kehitetään osana alueellista varautumista ja myös kansainvälisessä kontekstissa mm. pohjoismaisilla yhteistyöhankkeilla. Erilaisiin suuronnettomuus- ja häiriötilanteisiin ja uusiin uhkiin varautuminen tulee olemaan yhä keskeisempi osa viranomaistoimintaa. Tilanteen tunnistamisessa ja oikean tilannearvion tekemisessä osaamisen varmistaminen on keskeistä. Miehittämättömän ilmailun vastatoimintaa, suojavyöhykkeiden muodostamista sekä väestön ja ympäristön suojaamista on kehitettävä. EU-tasolla on tärkeää keskittyä kansallista varautumista tukeviin asioihin.

Sisäministeriö Inrikesministeriet

Yksi piilorikollisuudeksi usein jäävä rikollisuuden laji on ympäristörikollisuus. Tieto on fragmentoitunutta, ongelma ulottuu monen viranomaisten toimialueelle ja resurssit ja osaaminen ovat rajallisia. Lailliseen toimintaan kytkeytyneen jäterikollisuuden lisäksi uhanalaisten lajien kauppa ja elintarvikeketjuun liittyvä rikollisuus ovat merkittäviä ympäristörikollisuuden muotoja. Ympäristörikostorjunnasta on laadittu kansallinen strategia (2021-2026) ja toimenpideohjelma 2021-2022.

Kehittämistarpeisiin vastaamiseksi rahasto toteuttaa seuraavia täytäntöönpanotoimia ja mm. seuraavanlaisia toimia:

Koulutus, harjoitukset ja parhaiden käytäntöjen jakaminen

- Toteutetaan koulutuksia esimerkiksi radikalisoitumiseen, ihmiskauppaan, kyberrikostorjuntaan ja CBRNE-tilanteisiin liittyen. Osallistutaan muiden viranomaisten ja järjestöjen kansallisiin ja kansainvälisiin koulutuksiin ja yhteistyöryhmiin.
- Viranomaisten ja korkeakoulujen kansallista ja kansainvälistä koulutusyhteistyötä vahvistetaan. Yhteistyö pidetään tiiviinä Europolin ja Eurojustin kanssa.
- Poliisiammattikorkeakoulu on mukana vaihto-ohjelmissa ja yhteisissä harjoituksissa. Suomi jatkaa aktiivisena CEPOLin jäsenenä ja järjestää vuosittain 3-6 kurssia.

Voimavarojen ja tietämyksen yhdistäminen

- Syvennetään yhteistyötä sekä käytänteiden jakamista ja tiedonvaihtoa kaikilla ohjelman teema-osa-alueilla, laajennetaan toimivien mallien käyttöä ja kehitetään uusia, mm. väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ehkäisemisen suunnittelussa ja varhaisen vaiheen puuttumisen kehittämiseksi ja terroristisen propagandan torjumiseksi.

Toimenpiteiden kehittäminen todistajien, väärinkäytösten paljastajien ja rikoksen uhrien tukemista varten

- Parannetaan rikosten uhrien tukea, suojelua ja tiedonsaantia. Huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevien uhrien erityistarpeet. Kehitetään uusia innovatiivisia menettelyjä ja paikallisiin olosuhteisiin sovellettavia toimintamalleja ihmiskaupan uhrien auttamiseksi. Turvataan poikkihallinnollinen koordinaatio ja kehitetään yhteistyötä viranomaisten, yksityisen sektorin ja järjestöjen välillä.
- Järjestetään tiedotusta, neuvontaa, koulutusta ja oikeusapua ilmoittajan suojaan liittyvissä kysymyksissä.

Varusteiden, koulutusvälineiden ja muun turvallisuusinfrastruktuurin päivittäminen

- Hankitaan viranomaisille moderneja teknisiä välineitä ja tietoteknisiä ratkaisuja sekä erityiskalustoa.

Kriittisen infrastruktuurin suojaaminen

- Järjestetään viranomaisten yhteistä testaus-, kehittämis-, koulutus- ja harjoitustoimintaa kriittisten infrastruktuurien suojaamiseen liittyen. Uudenlaiset uhat otetaan huomioon kriittisten infrastruktuurien suunnittelussa.

Operatiivisen tuen käyttö

Operatiivista tukea käytetään rajat ylittävän vakavan ja järjestäytyneen rikollisuuden ennalta estämisessä, paljastamisessa ja tutkimisessa tarvittavien teknisten välineiden, kaluston ja varusteiden ylläpitoon sekä henkilöstömenoihin. Tuensaajia voivat olla poliisi-, pelastus-, oikeus- ja muut toimivaltaiset viranomaiset.

Tulostavoitteita mm:

- Viranomaisille on hankittu modernia välineistöä, erikoiskalustoa (mm. terrorismin torjunta) ja tekniikkaa. Uuden teknologian hyödyntämistä on lisätty.
- Analyysityökaluja ja tiedonkeruumalleja on kehitetty.
- Sisäistä turvallisuutta uhkaavien ilmiöiden ja trendien tunnistamiseksi on kehitetty uusia menetelmiä. Tavoitteena on tietojohdoisesti kohdentaa ennalta estävää ja operatiivista toimintaa ja resursseja.
- X henkilöä on koulutettu liittyen tekniseen tutkintaan, kyberrikollisuuteen/ radikalisoitumiseen/ihmiskauppaan/uhrien suojelutarpeen arviointiin jne.
- Osaamista muuntohuumeiden, lääkaineiden ja dopingaineiden tunnistamisessa on lisätty.
- Ympäristörikosten parissa toimiville on järjestetty koulutusta ja perustettu erikoistuneita tutkintaryhmiä.
- Väkivallan vuoksi huolta aiheuttavien henkilöiden, ympäristöjen ja uhkatilanteiden tunnistamista on parannettu. Terroristisen propagandan ja vihapuheen torjuntaa on vahvistettu.
- Radikalisoitumisen estämisen koulutusohjelma ja liikkuva toimintaryhmä paikallisten toimijoiden tukemiseksi on toteutettu. Tavoitteena on luoda maan eri osiin osaamista ja yhtenäistä menettelyä. Varhaisen vaiheen toimintamalleja puuttua väkivaltaisen radikalisoitumisen ja extremismismin rekrytointiin on otettu käyttöön.
- Rahanpesun valvontaresursseja on lisätty.
- Korruptiorikosten tilannekuvatoiminto on muodostettu. Tavoitteena on ilmiön tunnistaminen ja resurssien kohdentaminen. Tiedotusta, neuvontaa, koulutusta ja oikeusapua ilmoittajan suojaan liittyvissä kysymyksissä on toteutettu.
- CBRNE-suorituskyvyt on päivitetty EU CBRNE -toimintasuunnitelman tasolle. Dekontaminaatioon ja ympäristön suojaamiseen soveltuvaa välineistöä sekä

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

havainnointi- ja tunnistamislaitteita ja suojarusteita on hankittu. Tavoitteena on CBRNE- turvallinen yhteiskunta, joka kestää häiriöt ja toimii yhteistyössä vaikuttavasti, ketterästi ja riskitietoisesti.

- Kansallinen ihmiskaupan uhrien tunnistamis- ja ohjausjärjestelmä (NRM) on valmisteltu. Malli ihmiskaupan uhrien palvelupoluksi on määritelty. Yhteistoimintamallia harmaan talouden ja työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjumiseksi on pilotoitu. Tavoitteena on syventää osaamista uhrien tunnistamisessa, avun piiriin ohjaamisessa ja auttamisessa ja rikollisen toiminnan paljastamisessa ja tutkinnassa sekä syyttämässä.
- Rikosten uhrien tukea on parannettu virtuaalisia työkaluja ja teknisiä turvalaitteita lisäämällä ja helpottamalla tiedonsaantia. Avustajien päivytyjärjestelmä on toteutettu. Toimitilaratkaisuissa on huomioitu uhrien erityistarpeita. Lähestymiskiellon sähköinen valvonta on tehty mahdolliseksi. Koulutusta, moniammatillisia toimintamalleja ja yhteistyöverkostoja on kehitetty. Terrorismitilanteeseen on luotu yhteydenottojärjestelmä tukipalveluiden tarjoamiseksi uhreille. Tavoitteena on, että uhreille tarjottavat palvelut saadaan systemaattiseksi osaksi rikosprosessia, uhreilla on tietoa oikeuksistaan, mahdollisista suojelutoimista ja heidät ohjataan uhripalveluihin.
- Todistajille on järjestetty tukihenkilötoimintaa ja puhelinneuvontaa. Tavoitteena on, etteivät pelot ja tietämättömyys vaikuttaisi halukkuuteen tulla todistamaan tai todistuksen sisältöön.